

Beslutad av
Bygglövs- och tillsynsnämnden

Dokumentansvarig
Miljöchef

Gäller fr o m
2022-07-01

Senast reviderad
2022-06-21

Diarienummer
ALLM.2022.1604
Typ av styrdokument
Normerande

Riktlinjer för hög skyddsnivå i Huddinge kommun

Bakgrund

Avloppsvatten är det spillvatten som uppkommer vid människors användning av sina fastigheter. Traditionellt görs skillnad mellan BDT- och WC-vatten. Med BDT-vatten förstås spillvatten som uppkommer vid bad, disk, och tvätt, alltså avloppsvatten utan avföring. Avloppsvatten från enskilda fastigheter har visat sig vara en stor källa till övergödning¹ och det är kommunen som är ansvarig för att se till att enskilda fastighetsägare har tillräcklig rening av sitt avloppsvatten. Det är verksamhetsutövaren (i de flesta fall fastighetsägaren) som ansvarar för att avloppsvattnet faktiskt renas.

Enligt kommunens miljöprogram² är kommunens mål att samtliga små avlopp i kommunen ska vara åtgärdade och godkända 2025 (s. 30). För att uppnå målet arbetar bygglovs- och tillsynsnämnden systematiskt med tillsyn över befintliga små avlopp i kommunen. Årligen inventeras ungefär 150 fastigheter och krav ställs sedan på fastighetsägarna att åtgärda fastighetens avloppsanordning så att den uppfyller lagens krav. Erfarenhetsmässigt finns brister på ca 60% av de inventerade fastigheterna. Små avloppsanordningar har en beräknad livslängd på ca 10-20 år och reningseffekten avtar successivt. Systematisk avloppsinventering har visat sig vara ett effektivt sätt att komma till rätta med bristfälliga avloppsanordningar.³

Enligt bestämmelserna i miljöbalken⁴ ska avloppsvatten renas så att det inte ger upphov till olägenheter för hälsan eller miljön. Hälsoeffekter förknippade med utsläpp av bristfälligt orenat avloppsvatten är t.ex. smittspridning till följd av utsläpp av bristfälligt renat avloppsvatten med tarmbakterier. Orenat avloppsvatten bidrar också till övergödning i sjöar, hav och andra vattendrag och är stor källa till övergödning.

Mål och syfte

Dessa riktlinjer syftar till att klargöra vilka parametrar som bygglovs- och tillsynsnämnden ska tillämpa för att bedöma i vilken grad avloppsvattnet ska renas. Högre reningskrav brukar kallas *hög skyddsnivå* till skillnad från *normal skyddsnivå* i övriga fall. Vilka reningskrav som ska ställas avgörs från fall till fall, men normalt tillämpas de av Havs- och vattenmyndigheten rekommenderade reningseffekterna i HVMFS 2016:17.⁵

Målgrupper

Riktlinjerna riktar sig i första hand till miljöinspektörer som ska bedöma lokalisering, placering, utformning och tekniska krav på små avloppsanordningar.

¹ Vägledning och exempel för effektiv tillsyn av små avlopp - Havs- och vattenmyndighetens rapport 2015:1, s. 25f.

² Miljöprogram för Huddinge kommun 2022-2025, antaget 2022 av kommunfullmäktige.

³ Kumblad, Linda och Rydin, Emil. Baltic Sea 2020. [Levande kuster Vitbok](#) 1.0, s. 47.

⁴ 9 kap. 7 § miljöbalken.

⁵ Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanordningar för hushålls- och industriavlopp. Se bilaga 1.

Riktlinjerna kan dock även vara till nytta för enskilda vid förberedelse och/eller projektering av en ny avloppsanordning.

Riktlinjer för hög skyddsnivå för miljö- och hälsoskydd

Dessa riktlinjer är inte bindande för bygglovs- och tillsynsnämnden i prövning och tillsyn. Bedömningen av vilken skyddsnivå som behövs bör göras utifrån naturgivna och andra förutsättningar för området i fråga, med beaktande av förhållandena på fastigheten.⁶

Riktlinjerna beskriver vilka omständigheter som ska beaktas i denna bedömning. Riktlinjerna följer Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17), se allmänt råd till 2 kap. 3 § miljöbalken. Till riktlinjerna finns också kartsikt i Huddinge kommuns GIS-stöd, vilka görs tillgängliga både internt och externt.

Om ett eller följande kriterier är uppfyllda bör hög skyddsnivå gälla och avloppsanordningen vara placerad och utformad för att skydda vattenförekomsten. Skyddsnivån för hälsoskydd behöver inte vara densamma som för miljöskydd.

Kriterier

1. Utsläpp av avloppsvatten sker till område som enligt vattendirektivet ska registreras och som kan vara relevant vid prövning av små avlopp.

Förklaring

Riskerar utsläppet att påverka ett av nedanstående skyddade intressen bör minst hög skyddsnivå för miljö- och/eller hälsoskydd gälla:

- Dricksvattenförekomster - grundvatten och ytvatten som används för dricksvattenuttag större än 10 kubikmeter per dag i snitt eller som förser fler än 50 personer med dricksvatten.
- Fiskvattenområden
- Nitratkänsliga områden
- Musselvattenområden

Se 3 kap. 2 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

2. Utsläpp av avloppsvatten sker till andra yt- eller grundvattentäkter för dricksvatten än sådana som avses i 1.

Riskerar utsläppet att påverka vattentäkter bör minst hög skyddsnivå för hälsoskydd gälla.

Om andra dricksvattentäkter finns inom anordningens påverkansområde och anordningen kan befaras bidra till olägenheter vad beträffar tillgången till vatten eller vattnets kvalitet i dessa täkter såsom dricksvatten till djur.

⁶ Se Mark- och miljööverdomstolens dom den 26 april 2022 i mål M 14327-20.

3. Utsläpp av avloppsvatten sker på ett sådant sätt att ett skyddat område enligt 7 kap. miljöbalken kan påverkas.
- Riskerar utsläppet att påverka ett skyddat intresse enligt 7 kap. miljöbalken bör minst hög skyddsnivå för miljö- och/eller hälsoskydd gälla.
- Skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken som avses är:
- Naturreservat
 - Naturminne
 - Biotopskyddsområde
 - Djur- och växtskyddsområde
 - Strandskyddsområde
 - Miljöskyddsområde
 - Vattenskyddsområde
 - Natura 2000-område
4. Utsläpp av avloppsvatten sker till en recipient med badvatten.
- Med badvatten avses en sådan ytvattenförekomst som Huddinge kommun har antecknat som badvatten i sitt badvattenregister i enlighet med badvattenförordningen (2008:218).
5. Utsläpp av avloppsvatten sker till ett område där den sammanlagda belastningen är eller riskerar att bli hög på grund av antalet utsläppskällor.
- I denna punkt avses exempelvis omvandlingsområden där fritidsbebyggelse har omvandlats till permanentbostäder och där detta kan medföra successivt försämrade vattenkvalitet eller vattenkvantitet.
- Denna punkt är särskilt aktuell i en yt- eller grundvattenförekomst som har sämre än god status och där utsläpp från små avlopp har en sådan betydelse att dessa utsläpp kan påverka möjligheten att nå god status.
- Riskerar utsläppet – antingen självt eller genom de kumulativa effekter som uppkommer tillsammans med ett flertal små avloppsanläggningar inom ett visst område – att påverka att MKN inte kan uppnås, bör minst hög skyddsnivå gälla.